

Lek og læring er like viktig

Det er viktig at vi bruker begrepet undervisning i barnehagen, selv om det smerter mange barnehagelærere i Sverige, mener forsker Pia Williams.

MAGASINARTIKKEL | SIST ENDRET: 13.03.2016

Læring, omsorg og lek er og skal være like viktige deler av barnehagen. Men da må barnehagelærerne føle seg trygge i sine roller. Det gjør de ikke i dag.

Mange føler seg utrygge og uprofesjonelle når kravet om mer læring har kommet sterkere inn i barnehagen i Sverige, mener Williams.

Den svenske forskeren har studert barnehagelærere ved 30 ulike barnehager for barn mellom ett og fem år i Sverige.

To typer barnehagelærere

Williams finner at den sosialpedagogiske tradisjonen står sterkt i barnehagene. Dette er en tradisjon som vektlegger utviklingen av barnets personlighet og karakter, samt omsorg, lek og hverdagsaktiviteter. Barnehagelærerne i studien mener det er viktig at barn utvikler demokratiske verdier, lytter til hverandre og viser hverandre respekt. Så kan all annen læring komme etterpå.

– Barnehagens tradisjon hviler fortsatt tungt på de sosiale verdiene. Det henger sammen med en holdning om at undervisning må vi spare barna for i barnehagen, sier forskeren.

Men det fins også barnehagelærere som ikke skiller mellom sosiale og kognitive kunnskaper. De mener at barna i samarbeidssituasjonen kan ta hensyn til hverandre og sammen løse problemer innen for eksempel matematikk og språk. De mener at dette ikke står i konflikt med hverandre.

For å kunne bruke hverdagslige situasjoner til læring og kombinere sosiale og kognitive ferdigheter, må barnehagelæreren ha flere kompetanser, mener Williams. Han eller hun må ha ekspertise i ulike emner som matematikk og naturvitenskap, men de må også ha kompetanse til å omsette det på en måte som kan stimulere barns nysgjerrighet og undring.

– Jeg tror de barnehagelærerne som utdannes i Sverige i dag, er kompetente både på det sosiale og kognitive. Samtidig er det mange som opplever det som et problem å oppfylle kravene i den reviderte svenske læreplanen.

Svenske barnehager og begrepet undervisning

Svenske barnehager omfattes av skoleloven. Det betyr blant annet at begrepene undervisning og utdanning også blir brukt i svensk barnehage. Undervisningsbegrepet skal tolkes vidt da det omfatter både omsorg, utvikling og læring. Å bruke begrepet undervisning betyr ikke at svenske barnehagers oppdrag endres.

Kan bidra til mer profesjonalisering

De som ikke behersker de nye kravene, opplever det som stressende.

De vil så mye og ønsker virkelig å bidra til en god virksomhet. Men om ikke kunnskapen er der, trenger de kunnskapspåfyll, mener Williams.

– Det er i dag et gap mellom læreplanen og den kunnskapen mange av dem som arbeider i barnehagene, har. Dette gapet må fylles, og det skjer best ved etter- og videreutdanning, mener hun.

– Mange opplever at det er vanskelig å bruke begrepet undervisning i barnehagene. Ved å snakke om undervisning kan vi bidra til en ytterligere profesjonalisering av barnehagelærerne og til bedre kvalitet i de svært viktige institusjonene som barnehagene er.

Skrevet av Siw Ellen Jakobsen på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

Kilde

Williams, P., S. Sheridan and A. Sandberg (2014). Preschool – an arena for children's learning of social and cognitive knowledge. *Early Years: An International Research Journal*, 34(3), 226–240.

Denne artikklen er fra 2016